

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי א' אב תש"פ | דף היומי בבלי: שבת קלח | דף הכולל: שבת נט.

דף היומי בהלכה: מסעיף י"א עד סעיף י"ד.

מוסר: אהבת חסד - ועתה נעריך' עד 'וידוע שהחסד'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: מסכת אבות פרק ה משנה טו עד פרק ו [עם פירוש רש"י] משנה ב

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirsuh@dirsuh.co.il

בורו פארק: מה עושה יהודי חרדי בתוך שלולית ענק? | לייפציג: הצילינדר המיוחד שחבש הרב קרליבך בישיבת חזון
| 'מי שמוריד מסכה מהפנים, מוריד סטנדר מהיכלי הישיבות' – מאמר נוקב | 'אם הבן יצא לטיול, לא לשאול
איפה התפללת מנחה' אלא 'מה ראית ונהנית?' – שיחת הדרכה מהגרמ"ה הירש שליט"א | 1938

על דא ועל הא

**"אנו הילדים, שראינו את אבא בכובע לא-כובע,
מהודר בלי הדר, גבוה ואינו מבריק - נדמה היה
לנו, שפנה זיוו של יום השבת, שכל שחור האבלות
מבצבץ מן הצילינדר שאינו צילינדר כלל..."**

**הניגונים העגומים, הצילינדר של העגלונים, והחופשה שלא היתה חופשה - בנו של הגאון רבי אפרים
קרליבך זצ"ל רבה של לייפציג מתאר את אוירת ימי בין המצרים בגולת אשכנז**

היא מלזעוק, ואע"פ כן שבת שלפני החורבן.
"חובשים היו רבני אשכנז 'צילינדר' לכבוד שבת ויום טוב.
לא לשם יהירות ולא מדרכי האמורי, אלא מפני שזאת היתה
התלבושת החגיגית ביותר שהדמיון יכול לצייר. והיו מוסרים
את נפשם ממש על הידור זה. עירו של אבא, לייפציג, נחשבה
בגרמניה כמבצרם של ה'אדומים' - הקומוניסטים. בימי ההפיכה
שלאחר מלחמת העולם הראשונה רבו בה המריבות בין הצבא
והפועלים. עיתים אף היו יורים ברחובות, מצב הרוחות ברחוב
היה 'פרולטר' מאד, וצילינדר, ולא כל-שכן על ראשו של יהודי
גבה-קומה ובעל זקן, היה סמל הבורגנות. לחבוש צילינדר בראש
חוצות כמעט לפרובוקציה היה המעשה דומה. לאחר שאיימו עליו
כמה פעמים ברחוב, ידידי אבא הפצירו בו שיותר על הצילינדר
של שבת ולא נענה להם. הוא הדין בימי הנאצים, שהיו, כמובן,
מסוכנים שבעתיים. לפי תפיסתם האסתטית של דבר שבקדושה

"אבא, זכרונו לברכה - הגאון רבי אפרים קרליבך רבה של לייפציג
- מראשי גולת אשכנז היה. בימי בין המצרים בבית אבא היו ניגונים
מיוחדים 'לשיר המעלות' ולזמירות, ניגונים לכל שבוע משלושת
השבועות. וכל שבוע נעשו יותר עגומים, יותר מזעזעים, יותר
מפחידים... בין השמשות בסעודה שלישית של שבת, כאילו ראית את
אסון חורבן הבית מגיח מן הזוויות מלאות הצללים ובא הישר אליך.
"ולא רק בדיבור ובמנגינה כך, אלא בכל הליכות האדם.
וכמובן, אף במלבושים. לא היו הנשים לובשות את בגדי הקיץ
הבהירים, שכל כך טרחו ועמלו להתהדר בהן בקייטנה. לא מפני
שהיה על כך איסור מפורש. מאליהן לא לבשו. ניטל כל חשק לכך,
הרי אבלות היו.

הצילינדר של שבת חזון

"...קשה מכל היתה מבחינה זו הלכות 'שבת חזון'. הרי שבת

- להתהלך בשבת בלי צילינדר הרי זה חילול שבת ממש, כלומר: חילול הכבוד!

"מתוך כך, לחבוש צילינדר ב'שבת חזון', לפאר ולקשט שבת של אבל, בלתי אפשרי היה. לכן שמור היה צילינדר מיוחד לאותה שבת יחידה בשנה. צילינדר מתקפל היה. עיקר ליקויו שלא היה מבריק, לא היה עשוי ממש. צורתו - צורת צילינדר, אבל בלי ההדר שבו. העגלונים שהיו הולכים אחרי המיטה בהלוויות המפוארות של הגויים העשירים, היו חובשים צילינדרים כאלה. "אנו הילדים, שראינו את אבא בכובע לא-כובע, מהודר בלי הדר, גבוה ואינו מבריק - נדמה היה לנו, שפנה זיוו של יום השבת, שכל שחור האבלות מבצבצת מן הצילינדר שאינו צילינדר כלל.

בין המצרים - בין הגויים

"אבא, זכרוננו לברכה, מראשי גולת אשכנז היה, ולא בלבד שרבה של עיר היה, אלא אף מנהל גימנסיה היה. זה בזה תלוי וזה מזה יצא. ראה שילדי ישראל מתחנכים על ברכיים זרות ומוכרחים לחלל את השבת בבתי-ספריהם של הגויים, ראה שאין איש, קם והשמיט לשנה אחת ש"ס ופוסקים מידו, וחידש לימודי נעוריו בחכמות חיצוניות, ועמד בבחינות, למען תהיה לו זכות לעמוד בראש בית-ספר גבוה ולייסד ולנהל תיכון על טהרת הקודש. "כיון שכך, לא היה יכול לצאת למעון קיץ או למעיינות הישועה אלא בימים שהיתה בהם חופשה רשמית בבתי-הספר במדינה. מדי

שנה בשנה, בהתפרסם בעיתון הרשמי של מדינת סקסוניה מועד החופשות לבתי-הספר התיכונים - בשבילנו, הילדים, מעין יום הדין היה. כי אם חס ושלום קבע המיניסטרוין להשכלה שהחופשה בת חודש הימים תחול ב'בין המצרים', ידענו שכל חופשתנו תהיה כלא היתה. כי מה אפשר לעשות במעון קיץ ב'שלושת השבועות'?! הווה אומר: מאומה אין אתה יכול לעשות. בין המצרים אין אתה יכול לצאת לטיולים בסביבה להנאתך, אין אתה יכול להתרחץ בנחל להנאתך, אין אתה יכול לשמוע את הקונצרטים של מקהלת המקום, ספק גדול הוא לשם מה, בעצם יצאת להינפש!

"אבלות אופפת את הבית, והיא קשה כפל-כפלים, מפני שהאבלות היא, כביכול, בגלות כפולה. גלות של הגויים סתם וגלות של עיירה גרמנית זו, שכולה אומרת: מה נאה אילן זה, מגוייסת להנות את הקייטנים המכובדים. כל יום ויום יש לו תוכנית שעשועים מרתקת לבל ישתעממו אנשי הכרך שבאו לבלות כאן שבועות מספר. פעם תאורה בלילה ופעם מרוץ סוסים, פעם טיול סירות באגם ופעם הצגת תיאטרון תחת כיפת הרקיע, פעם תחרות נוטעי פרחים ופעם תחרות של הקייטנים עצמם, מתן פרס למי שקישט את המקום מסביב לכיסא הנוח שלו על שפת הים קישוט נאה ביותר - ואתה, הינך מעורב עם הבריות מטבעך - כאן אתה מתהלך בתוך כל ההמולה העליזה הזו ומתאבל 'על שחרב בית חיינו'."

(מתוך ספר 'עדות ישראל' ח"א, הובא בגיליון 'נר לשולחן שבת')

הסיפור היומי

בורז פארק: מה עושה יהודי חרדי בתוך שלולית ענק?

מעשה נאצל שגרם לקידוש ה' גם בקרב לא יהודים

"שאלתי אותו אם אני יכול להצטרף אליו ולעזור לו, כי חשבת שנאבד לו שם משהו. בתגובה הסביר לי: 'אני רק מנסה לפתוח את הביוב כדי שאנשים מבוגרים יוכלו לעבור כאן'." סיפר הצלם, "הייתי בהלם. הבן אדם נכנס לשם, הרטיב את נעליו, מכנסיו והחליפה הארוכה במים המלוכלכים, חפר שם עם הידיים. עד שהצליח לפתוח את הסתימה בביוב". הצלם פרסם את התמונה וההסבר מאחוריו ברשת החברתית וקיבל עשרות תגובות נרגשות גם מאינם יהודים, שהביעו את התפעלותם מהמעשה הנאצל של הצעיר היהודי.

(מתוך יתד נאמן)

תיעוד שהעלה הצלם שמכונה אבי קיי גרם לתהודה וקידוש ד'. המדובר בתמונה בו נראה אברך חסידי עומד באמצע שלולית ענק כשהוא לבוש בלבושו החסידי ובידו מקל בו הוא מנסה לפתוח את פתח הניקוז הסתום. "הייתי אתמול בסיבוב צילומים בברוקלין. הגשם הסוער שירד שם בימים האחרונים, גרם למספר שלוליות ענק ברחובות - ורציתי לצלם ילדים המשחקים במים", סיפר הצלם. במקום זאת, הוא נתקל במחזה לא שגרתי. "אברך חסידי, עם כל הלבוש החסידי נכנס לשלולית, כאשר המים מגיעים עד לברכיו - והוא מתכופף וחופר שם בעזרת את הפוכה".

'משנכנס אב': רחיצה, סיכה וטבילה - מה אסור ומה מותר?

מדריך הלכתי מעשי | הרה"ג רבי יצחק יעקב פוקס שליט"א

איסור רחיצה

לבני אשכנז - מראש חודש. לבני ספרד - ממוצ"ש בכניסת שבוע שחל בו עד צאת ת"ב.
האיסור לבני אשכנז: אפילו בצונן כל גופו בבת אחת. לבני ספרד: האיסור במים חמים, אבל בצונן מותר. על כן בשו"ת יחוה דעת א, לח כתב שמותר אפילו בבריכה, ומ"מ לא לתענוג בעלמא. ולדעת הבן איש חי אפילו מראש חודש אין מתרחצים אלא כשמזיעים. ילדים עד גיל 6-7 מותרים להתרחץ כרגיל - הגרי"ש אלישיב זצ"ל.
רחיצה המותרת: פנים ידיים (עד המרפק), רגליים (עד הברך), מותרים לרחוץ בצונן - משנ"ב, צ.
רחיצה להסרת לכלוך (כולל זיעה מרובה) מותרת אפילו בסבון ומים חמים - הגרי"ש אלישיב זצ"ל.
כשצריך רחיצה לניקיון (לא לתענוג) באותם מקומות בגוף,

עדיף במים חמים מצוננים, כהסבר מרן הגר"ח פ שיינברג זצ"ל, כי לכלוך וריבוי זיעה לא עוברים בצונן, וא"כ סתם מתרחצים כלתענוג.

הגדרת צונן: כל שאינו נהנה מחמימות המים, וההיתר רק איבר איבר, היינו תמיד יהיה איבר אחד מחוץ למים. ומכל מקום, אין להשתמש בסבון תמרוקים - שמעתי מהגרי"ש אלישיב זצ"ל. מותרת רחיצה כרגיל, לצורך מצוה, ולצרכי בריאות. טבילה לאנשים: מי שאינו מחסיר יום מלטבול - מותר אפילו בחמים, אלא שייצא מיד - שמעתי מהגרי"ש אלישיב זצ"ל. סיכה: לצורך מניעת גירוי וייבוש העור - מותר אך לא לטיפוח ויופי.

במקומות חמים ולחים התיר הגר"מ פיינשטיין זצ"ל בספר "הלכות בין המצרים" שימוש במשחות, קרם ובושם.

על דא ועל הא

אני נזכר בסיפור מבן של ידיד שאמר לי: "אני שונא את אבא שלי, כי הוא לא עושה בשבילי דבר". תמהתי, הרי האבא כל העת שכר לו מלמדים, הכניס אותו לישיבות טובות בקשריו, דאג להוציא אותו מבעיות, ואיך הוא אומר שאינו עושה בשבילו דבר?

איך ללמוד עם הבנים בצורה שתביא תועלת, ולא ח"ו להיפך? | הגאון הגדול רבי משה הלל הירש שליט"א ראש ישיבת סלבודקא, בדברי הדרכה להורי תלמידי ישיבות השוהים בימים אלו בביתם

בלימוד עבור הבן. אמנם יש לדעת מהי הדרך ובאיזה אופן לעשות זאת, כי ישנם מצבים שונים אצל בחורים, לא הרי זה כהרי זה, ובכל מצב יש לנהוג אחרת.

בתחילה הרחיב הגרמ"ה שליט"א על אופן הלימוד עם בחור הנמצא במצב אופטימלי ב"ה, שהוא חפץ בעצמו ללמוד. ובזאת יש להאיר את עיני האב בכמה דברים חשובים:

א. על האב לבוא ללימוד כשאינו במצב של עייפות. כי לעתים הבן שואל שוב ושוב והאב יכול לאבד סבלנותו מכך.
ב. עליו להכיר החומר היטב לפני הלימוד. כי אם אינו מכיר,

בשיחה שמסר הגאון הגדול רבי משה הלל הירש שליט"א ראש ישיבת סלבודקא, לאלפי אברכי כולל בקו 'בי מדרשא', הרחיב בדברי הדרכה על דרכי החינוך בתקופה זו, ובפרט לאור המצב שרבים מבני הישיבות נמצאים בביתם. (הדברים נערכו ועובדו מתוך תמליל השיחה שהובא ב'קובץ גיליונות').

כנגד שלושה בנינים

בתחילת דבריו הביא הגרמ"ה הירש שליט"א את מה שנאמר כבר ע"י דברי גדולי ישראל כי בימינו אברך מחוייב להקריב מזמנו

לבוא ולבנות עמו קשר, והבן צריך להרגיש שהאבא אוהב אותו ואכפת לו ממנו.

"אני נזכר בסיפור מבן של ידיד שאמר לי: 'אני שונא את אבא שלי, כי הוא לא עושה בשבילי דבר'. ותמהתי, הרי הילד היה פרוע מגיל צעיר, ובחייךר ובישיבה היו עמו בעיות רבות ואף קראו למשטרה לעתים, והאבא כל העת שכר לו מלמדים והכניס אותו לישיבות טובות בקשריו, ודאג להוציא אותו מבעיות המשטרה, ועשה עבורו מעל ומעבר, ואיך הוא אומר שאינו עושה בשבילו דבר?"

"וענה הבן: 'זה היה בשבילי, שיהיה לו בן שנקרא טוב. כשהיתה לי בעיה אישית, לא הרגשתי שיש לי עם מי לדבר...' "

"זהו סיפור אמיתי שצריכים ללמוד ממנו, שהאבא צריך להתעניין בדברים הפעוטים ביותר של הבן, ולא רק לשאול 'איך למדת' ו'מה היה עם החברותות שלך'. אם הבן יצא לטיול, לא לשאול 'איפה התפללת מנחה', אלא 'מה ראית ונהנית', ו'מה היה הדבר המענין שראית שם'. ואם היה באיזה משחק, יתעניין מי הצליח במשחק ואיך זה התנהל. שהבן יראה שלאבא שלו אכפת ממנו.

"וכשהבן ירגיש זאת, לא יקח זמן רב עד שיקבל ממנו, כי בתוככי לבו הוא רוצה לקבל, ואם יראה זאת מהאבא, יפרש שהאבא אוהב אותו, ואז יקבל ממנו גם הדרכה. שהבן יחוש שאבא אוהב ממנו, ויבין שגם אם עתה בתקופת נסיון אינני לומד באותו מרץ כבעבר, אבל אבא אוהב שאני בחור מצוין, ורק עתה יש לי גלישה מסויימת, אך הוא מעריך אותי.

"אני אומר לכם הורים יקרים, זה דבר קשה מאד, כי אבא סוף-סוף מאוכזב מהבן שאינו עושה כפי ששאף כל ימיו, ויש לו צער מהבן, ואפילו אם לא יאמר בפה מלא, שפת הגוף מראה זאת. לכן צריך לעבוד על הפנימיות, להסתכל על הבן שבעצם הוא בחור טוב במהותו, והיו גורמים שהפריעו לו, ואם הוא יחוש שאבא אינו מאוכזב ואוהב ממנו, זה יצליח לחבר ביניהם. ואילו להיפך, זה הורס אותו.

"היה לי סיפור נורא שבחור התנהל בביתו כשכל העת אבא מבקר אותו בטענה זו וזו, עד שהגיע הבחור לייאוש מוחלט בחייו, ושלחנו אותו לשיחות עם פסיכולוג שהצליח בעמל ללמדו איך להתנער רגשית מאביו, עד שבהמשך נהיה קשר ביניהם, והוא בנה ב"ה בית יפה, והוא אברך חשוב שלומד כראוי.

"כשיתנהלו כך, תוך פרק זמן קצר יראו שהוא כבר מעריך את האבא, ואז היחסים בין האבא לבן משתנים, ואז יכול להתחיל מיד בלימוד גישמאק שמתאים לבן למדרגה שלו, ולאט לאט הוא חוזר יותר ללימוד ומתחבר יותר ללימוד והמאור שבה מחזירו אותו למוטב, וכך הוא משתפר בכל המעלות.

"רק חשוב לדעת שהחכמה היא ליצור בית עם שמחה ואהבה מהבן לאבא. בית כזה הוא השורש לגידול ראוי, וצריכים תפילות למעמקי הלב על הצלחת הילד שוב ושוב, והקב"ה ברחמנותו יענה לתפילות ההורים. וכולנו צריכים לחזק בדקי הבית, שכך יפסיק הקב"ה מעמנו המגפה הזאת."

אזי עד שיבין את הנלמד הבן מאבד את החשק בלימוד. וכן לעתים הבן ישאל שאלה טובה ואמיתית, והאבא ינסה להידחק ולתרוץ ויהיו ויכוחים ביניהם, וכל התועלת של הלימוד המשותף לא תבא למימוש.

ג. חנוך לנער ע"פ דרכו הלימודית. לא להחדיר לבן ללמוד כפי שהאב מבין, אלא שילמד כמו הבנת הבן. כי לעתים יש שוני ביניהם, וכל אב ילמד לפי סוג כשרונותיו של הבן.

'עשה טוב' ואחר כך 'סור מרע'

ומכאן עבר הגרמ"ה שליט"א לדבר על מצב אחר, כאשר "לדאבוננו הרבה פעמים הבן מנותק מעט מהלימוד, ומתעניין במשחקים, ב'נייעס' וחדשות, וכפי שכתב לי אחד האבות לאחרונה, שכשבנו שב מהישיבה כל מה שמעניין אותו זה רק 'נייעס' ואף גרוע יותר, והוא מנותק מהלימוד. אבל עדיין היחס שלו לאביו תקין, כי יש אהבה והערכה."

על מצב כזה אמר הגרמ"ה שליט"א: "נדמה, שהדרך להתנהג עם הבן היא, שאין הדרך ללכת עמו בצורת 'סור מרע ועשה טוב' לפי סדר זה, דהיינו להפציר בו שיפסיק את ה'נייעס' והמשחקים ולבקשו ללמוד, כי לא זו הדרך.

"ואספר על כך מעשה רב ממרן החזו"א זצוק"ל, אודות בן ישיבה שהיו לו קשרים עם ארגון שלא הקפידו דיים בעניני השקפה והתנהגות, ורצו שמרן החזו"א ישכנעו לצאת מהארגון. הוא בא למרן החזו"א ולמד עמו שעה שלימה, ואלו שהביאוהו רק חיכו שידבר עמו כבר על כך, אך כשגמר מרן החזו"א ללמוד עמו בירכו לשלום ושלחו. הם התפלאו, ונוכח פליאתם השיב מרן, שראה כי לבחור יש הנאה מהלימוד, וראה לנכון שאם יתן לו הנאה במקום הזה, זה יגרום לו לצאת מהמקומות האחרים.

"וניתן להוסיף, שעצם הקדושה של התורה והכח שלה יכולים להוסיף לכך. לכן חשוב גם בזמננו למצוא זמנים ודברים שיעשו לבנים את הגישמאק בלימוד, ולא להקפיד אם זוהי הדרך האמיתית ללמוד כך או לאו. והמטרה בלימוד צריכה להיות אחת - שהבחור יהנה מהלימוד עצמו, וכך יתחבר לגישמאק בלימוד וקדושת התורה, ואחרי קצת זמן שהוא בתוך הלימוד ונהנה מהלימוד, ניתן להוריד חלק מהדברים האחרים שהוא עושה, ובד בבד להתפלל עליו, כי בהרבה תפילות בס"ד ניתן להביא את הבן לדרך הישר."

"הבן צריך להרגיש שאבא אוהב אותו"

לאחר מכן הזכיר הגרמ"ה שליט"א מצב שלישי: "אמנם, עיקר הבעיה המצויה בזמננו, בזמן שיש ניתוק ויחסים לא טובים עם האבא, וכבר היו ויכוחים וכעסים ומילים קשות שעברו ביניהם, שאז לבן אין רצון ללמוד ולהיות בקשר עם אביו מולידו, וזה קורה בבתיים רבים.

"נדמה לי שצורת העבודה במקרה זה היא לבנות קשר בין הבן לאבא. הדבר הראשון הוא, שהאבא ישנה את דרכו כלפי הבן,

כשהלפּו יומיים, החליטו במשרד הבריאות להעביר את מספר הטלפון אל המשטרה. השוטרים בדקו בצורה ממוחשבת היכן מיקומו של 'סים', ויצאו אל המקום במהירות... ומה הם גילו?

לא בטוח שהסיפור המשעשע הזה אכן ארע במציאות. את התובנה - אנחנו חייבים לאמץ!

ה'שער' נכנס לבידוד

אנחנו מחייגים את החיוג הידוע והמוכר - חיוג התפילה. הלא התפילה היא כמו טלפון בו מחייגים אל השמים ומדברים עם אבא שבשמים (לא דימוי שלי אלא של מרנא החפץ-חיים ז"ע) הרבה פעמים אנחנו מחייגים ומחייגים ומחייגים, ולא נענים יש בקשה שאנו כה רוצים ואנו מבקשים אותה שוב ושוב, בכל תפילה, בפרקי תהילים, בנתינת צדקה, מבקשים ושואלים, מתפללים ומייחלים, אבל אף אחד לא מרים בצד השני - אנחנו לא רואים שהקב"ה נותן לנו את מה שאנחנו מתפללים עליו כליך הרבה. במקרה כזה חלילה לנו מלהתייאש ולהגיד - כנראה החיוג לא נכון!

זה כן נכון. התפילה אכן עולה למעלה. התפילה באמת פותחת שערים שוב ושוב, אלא שהקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו הוא זה שרואה שהתפילה לא רלוונטית, הרי הוא באמת יודע מה טוב לנו ולעולם לעולם הוא לא יעשה לנו משהו שאינו טוב, למרות שלנו הדבר נראה כטוב גמור.

זו הסיבה בגינה אנו לפעמים מתפללים ולא נענים - כי הקב"ה הוא זה שרואה שאין סיבה "להיכנס לבידוד", שאין סיבה להיענות לנו ולתת לו משאלה שבסופו של דבר אינה טובה לנו. אבל החיוג פועל את שלו, הוא פותח שערי שמים. ואין לן תפילה שחוזרת ריקם.

(יקותיאל יהודה גנזל, 'המבשר')

סיפור טרי ששמעתי אתמול (לא חקרתי שורשו ושמה מדובר במעשה שלא היה, אבל התובנה נותרת בעינה) מספר (שוב, לא לוקח אחריות) שאנשי משרד הבריאות קיבלו עדכון על פי איכוני השב"כ על מספר פלאפון שבעליו שהה לצד חולה קורונה מאומת. הם חייגו שוב ושוב, אך כל מענה מהעבר השני - לא היה. כשהלפּו יומיים, החליטו במשרד הבריאות להעביר את מספר הטלפון אל המשטרה, ייצאו השוטרים ויחפשו את בעל הטלפון ויודיעוהו: "קורונאי אתה. בא אל תיבת הבידוד אתה ואשתך וכל בניך!". השוטרים בדקו בצורה ממוחשבת היכן מיקומו של סים הטלפון והגיעו.

כשהגיעו מצאו - שמדובר בכלל במספר טלפון המחובר אל שער חשמלי, שכל מי שרוצה לפתוח את השער מחייג את המספר הזה והשער נפתח אוטומטית. כך כמעט הוכנס שער חשמלי לבידוד בית מתמשך.

מסתבר שאכן חייגו למספר נכון - אבל לא הגיוני. החיוגים פתחו שוב ושוב את השער. אבל בידוד? לא במקרה הזה. שמעתי את הידיעה החדשותית (המוטלת בספק) הזו וחייכתי. באמת מדובר בסיפור מעניין. אלא שאז היכה הברק במוחי, קלטתי פתאום שכמו אותם פקידי משרד הבריאות, כך גם אנחנו פעמים רבות מספור:

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
אקטואלי ומרתק.

הצטרפו בחינם לאלפי המנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורחת בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'

"לפני חמישים שנה לא שאלו האם מותר להתרחץ בתשעת הימים"

5 דברים שאולי לא ידעת, על ההבדל בין פעם להיום בהרגשת צער החורבן

היהודים בזמננו, ובפרט בא"י, לא מרגישים עצבות כדבעי, ולכן לא מתאבלים בת"ב כדבעי וצריך תיקון גדול בזה וכו' (צדיק כתמר יפרח).

4. אם יעשו קריעה, יצטערו יותר על הבגד מאשר על המקדש
בשו"ת משנה הלכות (ח"ו סימן קו) כתב ללמד זכות על כך שרבים לא נוהגים לקרוע קריעה כשבאים לכותל המערבי, כי משום אריכות הגלות כבר הורגלו, ואפילו רואים את ירושלים ומקום המקדש לא מתרגשים ואין להם עגמת נפש יתרה, וא"כ למה יקרעו? ואדרבא, אם יקרעו תהיה להם עגמת נפש על הבגד שנקרע ולא על המקדש וירושלים.

5. הסיבה להתפשטות המנהג ללבוש בגדי שבת בשבת חזון
בספר 'מועדים וזמנים' (ח"ה סי' שמ"ג) כתב לתת טעם לכך שבימינו התפשט המנהג ללבוש בגדי שבת בשבת חזון, כי פעם התעורר כל לב בבכי ודאגה על גלות השכינה וחורבן בית המקדש, ולא הסיחו דעתם מאבילות וצער גם בשבת, ולכן לבשו בגדי חול. אבל היום בעוונותינו הרבים נתייבשו כל הרגשותינו, ואין אנו מרגישים כלל גודל החורבן וצער בית ישראל והשכינה הקדושה שבגלות, ואין שום תועלת היום ללבוש בגדי חול. וא"כ אולי גם הרמ"א מודה שבמצב כזה עדיף ללבוש בגדי שבת משום כבוד השבת, ולכן היום נתפשט המנהג כן.

1. היום לא מבינים מה שפעם כל יהודי פשוט הבין

שאל אחד את מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א על מה שכתוב שו"ע שאסור להשאיר על השולחן סכין בזמן ברכת המזון, שמא אדם ידקור את עצמו - "הרי מעולם לא שמענו אדם שעשה מעשה כזה, זו הלכה מאוד מוזרה"?... אמר לו רבי חיים: "אנחנו מוזרים, ולא ההלכה. פעם כל יהודי פשוט היה מבין את חומר ענין חורבן ומאבד את עשתונותיו" (ע"פ 'קונטרס בין המצרים').

2. "לפני חמישים שנה לא שאלו שאלות כאלו"

כשהיו שואלים את מרן הגרא"מ שך זצ"ל האם היום כאשר מזיעים מאוד שמא יש להקל באיסור הרחצה בתשעת הימים, אמר: "אף פעם לא שמעתי מישהו שיושב שבעה על אביו שואל שאלות כאלה". והוסיף ת"ח אחד וסיפר: "אני הייתי נוכח שמישהו שאל כך את הרב אלישיב, ואמר: 'בזמנו לפני חמישים שנה לא שאלו שאלות כאלו' (שם).

3. היום לא מתאבלים כראוי, כי לא צועקים עלינו ז'יד ברחובות

התאונן מרן הגרא"ל שטיינמן ואמר: "פעם בתשעה באב היו מתאבלים הרבה. והסיבה היתה, כי היה מאד מר ליהודים באופן כללי. בחו"ל הילדים הגוים היו זורקים אבנים אחר היהודים, וקוראים אחריהם ז'יד וכו', ותמיד היו היהודים עצובים. וממילא בא לידי ביטוי בתשעה באב ובכל ימי בין המצרים. משא"כ

על דא ועל הא

"עולם התורה מוטל על כף המאזניים: האם נוכל לפתוח את הישיבות בזמן אלול, או ח"ו קול התורה לא יישמע... יידע כל אדם שחושב להפר ההנחיות רק כדי לנקום במקבלי ההחלטות, שהמשוואה ברורה: מי שמוריד מסכה מהפנים, מוריד סטנדר מהיכלי הישיבות"

"ההסתה נגד הציבור החרדי כואבת, אבל ההסטה יותר מסוכנת!" - מאמר חריף שפרסם שלוחא דרבנן ח"כ הרב יעקב אשר הי"ו ב'יתד נאמן'

במדיניות הממשלה בהטלת סגרים, ואף טענות קשות על מדיניות ממשלתית של איפה ואיפה ויד קלה על ההדק כשמדובר בצבור

בימים אלה מגיעות אל"י ואל חבריי נציגי הציבור אין ספור פניות. חלק מהן הינן תלונות על חוסר בהירות ושקיפות

ולערוך אבחנה אמיצה בין ביקורת עניינית וראויה לזו שאינה אלא הבעת תגובה רגשית טבעית אך כזו שעלולה לקלקל את השורה. אנו חייבים להסביר, כדי שלא נבוא חלילה למצב של שפית המים עם התינוק יחדיו. אני יודע שיוטחו בי חיצים ובליסטראות, אבל במקום של פיקוח נפש דרבים אסור לשתוק:

קלישאות נבונות

כנציגי ציבור, הביקורת שלנו על מדיניות הממשלה, לצד המאמצים שלנו לפתור בעיות, חייבת להיות ממוקדת בחוסר היעילות המקצועית שמאפיינת את ההתנהלות הממשלתית. הסיבה שהציבור שלנו נפגע, היא לא האנטישמיות, היא לא קיימת! אין אף נציג ציבור חרדי שיגיד ששר הבריאות יולי אדלשטיין, פרופסור גרוטו או אנשי המל"ל, פועלים משנאת חרדים. זו פשוט לא אמת. הקלישאות הללו זורות חול בעיני הציבור ומסיטות אותנו מלראות את הבעיה האמיתית שהיא ההתנהלות הכושלת והבורות הנוראה הקיימת בקרב מקבלי החלטות ביחס לאורח חייו של הציבור החרדי.

הציבור החרדי מאופיין במשפחות ברוכות ילדים בליעה"ר. על כך גאוותנו. אנחנו מתגוררים בצפיפות ומשלמים מבחירה מחיר על לימוד תורה מתוך הדחק. על כך תפארתנו. אין לנו כוונה להתנצל על כך, וגם ההשוואות לחוסר הזהירות אצל החילונים לא יועילו. לא אוהבים אותנו יען כי אנו קיימים, יען כי אנחנו שונים. אבל מה שכן צריך לדעת הוא שאורח החיים שלנו הוא גם הסיבה האובייקטיבית שקצב ההדבקה אצלנו גבוה יותר. זה לא פותר את המדינה מהיערכות שונה מול הציבור החרדי דוקא בגלל אורח החיים השונה שלנו. המדינה חייבת לעשות זאת. אכן בימים אלה, לאחר פעילותנו, מתחילה חשיבה נכונה יותר ביחס לנושא החרדי, גם במל"ל וגם במשרד הבריאות. יש עוד הרבה מה לתקן ואין לנו כוונה להתפשר, אבל באותה מידה אנחנו לא יכולים לפתור עצמנו מאחריות. אין לנו שום פריבילגיה להתלהם ולזלזל, רק בגלל שהמשימה קשה והתקופה מורכבת. המשימה שלנו היא אחת: ונשמרתם לנפשותיכם, וזה לא תלוי בהתנהגות של אחרים ולא ביחס של אף גוף ממשלתי ואף גורם, אלא כי זו מצוות התורה! לא בגללם אנחנו מקפידים, אנחנו אמורים להחמיר יותר מהם, כפי שמרנן ורבנן גדולי ישראל תובעים.

עלינו לדעת כי בקריטריונים הממשלתיים לקביעת המדיניות יש משקל כבד גם לנושא של ההתנהלות הרשות המקומית ותושביה. יוכיחו כמה רשויות חרדיות והתנהלותם של תושבים בכמה וכמה שכונות, כי במאמצים רבים וכן ניתן בהחלט לטפל בתחלואה ולמנוע הטלת סגר. נכון, יש לנו טענות קשות על כך שמזדרזים להחליט על הטלת סגר, כי הכי קל לתחום אזור תחלואה ולא לתת לאנשים לצאת. זה יותר קל מאשר להיות יעיל ולהכין מראש סל כלים ותקציבים למלוניות, לאוכל, לשמירת המבודדים והאוכלוסיות שמצויות בסיכון גבוה. זה יותר קל מלפשט הליכי בירוקרטיה שכיום מעכבים מאוד את פינוי החולים מהערים. זה

החרדי. אין ספק כי הציבור שלנו נפגע קשות מהסגרים הללו, גם בחיי היומיום, וגם ברמה התדמיתית, כאשר למפיצי קורונה דמינו וכאלו אנחנו מוקד ההדבקה של המדינה. לכל זה מצטרפים מחזות קשים של אלימות שוטרים כלפי חרדים, והתחושה בציבור שלנו היא קשה, קשה מאוד.

מטבע הדברים ומתוך מצוקה וכאב מוטחת ביקורת גם בנו הנציגים החרדים: "מה אתם עושים שם בשבילנו בימים קשים שכאלה, למה רק עלינו מטילים סגר?" את האברך מביתר ואת חברו משכונת רוממה שנשותיהם לא יכולות לצאת לעבודה ולפרנס בימים טרופים של מצוקה כלכלית, פחות מעניין מה היו שינויי החקיקה שהושגו בעמל רב כדי לבלום את היד הקלה על הדק הסגר. גם נושא עמידת השכונה שלהם בקריטריונים, לא מעסיק אותם. הם רוצים להתפלל, ללמוד ולהתפרנס כפי שהיו מורגלים. והם צודקים. זה לא התפקיד שלהם לטפל בסגר, זה התפקיד שלנו ושל ראשי הרשויות.

קמפיין מסוכן

אבל יש שהחריפו את הטון עוד יותר. בשבועות האחרונים אנו עדים לקולות מסוימים בקרב הציבור שלנו שקוראים להתמרדות חברתית נגד הנחיות הבריאות. "לא נבדקים, לא נסגרים". אומרים הם וטוענים כי באזורים חילונים מסוימים לא נבדקים, ולכן לא נרשמת עליה בתחלואה ברמה שמחייבת הטלת סגר: "תראו מה קורה אצלם בחופי הים ובמסעדות, לא שומרים על ההנחיות בכלל, ובסוף מי שמואשם בתקשורת זה החרדים". הקמפיין הזה, גם אם הוא נכון, הוא מסוכן מאוד, כי בראש ובראשונה הוא פוגע בנו! בגלל שיש למישהו טענות על מדיניות הממשלה, הוא הולך להידבק ולהדביק את כל סביבתו? האם בגלל שאנו סבורים שפוגעים בנו, נלך וננקום בעצמנו לדעת?

מצער עוד יותר שהיו מי שבחרו ללבות את היצרים. במקום להסביר ולהרגיע, הם נטעו בציבור את התחושה שהכל זה אנטישמית מכוונת שמטילה סגרים כדי לנקום בציבור החרדי, ושאין שום סיבה להגבלות מלבד אפליה מאורגנת שקיימת נגדנו. בכך שידרו גם מסר עקיף של כפירה במציאות, כביכול אין מחלה, וכפירה בלגיטימציה של אנשי הבריאות הקובעים את הנחיות הזהירות: לא צריך לשמוע להנחיות הבריאות שלהם, זה הכל בגלל שנאת חרדים". זה מעוות, זה מסוכן, זה הרה אסון! את התוצאות העגומות כבר ראינו בהפגנות המחאה שנערכו במחוזותינו כביכול כנגד הסגרים, תוך התקהלויות מסוכנות, לצד מחזות קשים של התפרעויות אלימות מצד אנשי שוליים שרכבו על המחאה והכתימו את ציבור יראי ד' כולו. החשבון הגשמי והרוחני, חלילה, יוגש לנו לפירעון.

לכן, לא עת לחשות. כאשר השיח הופך להיות מעוות ומתלהם, זה המקום שבו אנו מחויבים לצאת ולתת דין וחשבון לציבור ששלח אותנו, להסביר באופן שקול ואחראי את תמונת המצב, את הרצוי והמצוי, את מה שהצלחנו לעשות למענו ואת מה שלא,

התפילות, ועוד לא דיברנו על מנייני הימים הנוראים הבעל"ט. כל שכונה שלנו היא עולם תורה בפני עצמו, גדוש בישיבות ומוסדות חינוך. אם העלייה בתחלואה תביא לסגר גשמי חלילה, יפרצו גדרות רוחניים! אם יושמו גדרות, יפרצו גם גדרים ר"ל, גם עולם התורה ייפגע מאוד. המלחמה שלנו על שמירת הבריאות, גם כי היא זו שתבטיח את המשך קיומו של עולם התורה כתיקונו. עלינו לזכור, זה לא רק פיקוח גוף אלא פיקוח "נפש"! בנפשנו הדבר! ועוד נקודה חשובה, האפליה קיימת ממילא בתחומים כבדים ומשמעותיים, מחקיקה ועד תקציבים. אבל אסור שנתבלבל, המשימה העיקרית שלנו בעת הזו היא שמירת הבריאות שלנו, בנערנו ובזקנינו.

ההסתה נגד הציבור החרדי כואבת, אבל ההסטה יותר מסוכנת! הפגיעה התדמיתית שנגרמה לנו כציבור כתוצאה מההתנהלות הכושלת של המדינה בהטלת הסגרים היא נוראית ונילחם בה בכל דרך וללא פשרות. אבל מאז ומעולם, בבואנו לקבל החלטות, השיקול המנחה לא היה ה'מה יאמרו' או איך אנחנו מצטיירים בתקשורת הכללית. זה גם לא משנה מה "הם" עושים, אלא מה צריך ונכון לעשות. התנהלות מעוותת או פוגענית כלפינו, לא יכולה להיות שיקול בקבלת החלטות ובסדרי התיעודף של משימותינו בעת הזו. אם מה שצריך זה להנהיג סגר פנימי, אנחנו נעשה זאת מרצון. נהדק את שמירת ההנחיות לחומרא שבחומרא, כי לא תקנות לשעת חירום מנהיגות אותנו, אלא הוראותיהם של גדולי ישראל מרנן ורבנן מאורי הדור שליט"א, שהזהירו שאין להקל ראש ולו במעט בהוראות הרופאים ומומחי הבריאות. נתמקד בתפקידנו זה ונתפלל להשי"ת שיאמר לנגיף הרף וישיב את החיים לשגרתם המבורכת.

אם העלייה בתחלואה תביא לסגר גשמי חלילה, יפרצו גדרות רוחניים! אם יושמו גדרות, יפרצו גם גדרים ר"ל, גם עולם התורה ייפגע מאוד. המלחמה שלנו היא על שמירת הבריאות, גם כי היא זו שתבטיח את המשך קיומו של עולם התורה כתיקונו. עלינו לזכור, זה לא רק פיקוח גוף אלא פיקוח "נפש"! בנפשנו הדבר!

גם מאפשר למי שנכשל לכסות את הכשלון ולהראות כביכול עשייה, גם אם היא לא יעילה. זה פוגע בצבור החרדי ובה אנחנו מטפלים כל הזמן, את זה אנחנו משנים בעקביות, צעד אחר צעד. המשימה שלנו כנציגי ציבור היא לטפל בבעיות, להילחם ולבלום פגיעה בציבור שלנו ולתבוע מהממשלה התנהלות מקצועית ויעילה ולא לאפשר לה לבחור בדרך הקלה שפוגעת ואיננה יעילה. אבל התבכינות והתלהמות שלנו כנציגי ציבור? איזו תועלת תצא מזה חוץ מלהעניק הצדקה למכחישי הקורונה ולפורעי הנחיות הבריאות? זו התנהגות חסרת אחריות, זו הסטה של הבעיה האמיתית שהיא החשש מהתפשטות של תחלואה קשה בציבור. האם אלה שערבבו בין אלימות שוטרים להנחיות הסגר יודעים מה המשמעות של המסקנה האומללה שחלקים מהציבור גזרו ממנה? היו כאלה שהחליטו ש"אין קורונה" והכל רק אנטי חרדיות ולכן אין להקפיד על הוראות הבריאות. מי ששכנע ש"הכל שנאת חרדים", אחראי להדבקה ברדיוס רחב שתוצאותיה עלולות להיות טרגדיה פיזית ורוחנית:

סכנה לעולם התורה

על הציבור לדעת כי עולם התורה מוטל על כף המאזניים: האם נוכל לפתוח את הישיבות בזמן אלול או חס ושלום קול התורה לא יישמע. מזה מספר שבועות שאנחנו פועלים מול המל"ל ומשרד הבריאות על קידום 'תו סגול' לישיבות לקראת זמן אלול. אבל אם חוסר האחריות יוביל לעליה תלולה בתחלואה אצלנו, המתווה הזה בסכנה גדולה, וכל זה קורה בימים שבהם אנו זקוקים יותר מכל לתורה מגנא ומצלא.

יידע כל אדם שחושב להפר הנחיות בריאות רק כדי לנקום במקבלי החלטות, שהמשוואה ברורה ויש לה מחיר נקוב: מי שמקל ראש בהנחיות מסכן את עצמו ואת היקרים לו מכל. מי שמוריד מסיכה מהפנים, מוריד סטנדר מהיכלי הישיבות. מי שמתקהל בתפילה ללא שמירת מרחק וללא הקפדה על כמות הקהל, לוקח על כתפיו את האחריות הכבידה לביטולם של מנייני

על דא ועל הא

**פעם אחת הוציא אותו הרופא לטייל באוויר,
ובתוך כך אמר לו: "אל תפחד, כי אני אוהז
אותך". נענה לו רבי לייבל: "זכי אתה אוהז
אותי, הרי אינך מחזיק אלא בפיג'מה שלי"...**

פעם אחת הוציא אותו הרופא לטייל באוויר, ובתוך כך אמר לו: "אל תפחד, כי אני אוהז אותך". נענה לו רבי לייבל: "זכי אתה אוהז אותי, הרי אינך מחזיק אלא בפיג'מס (בגדי החולים המאושפזים בבית"ח)... אותי אוהז מישהו אחר לגמרי!"

סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: לעת זקנותו של החסיד הנודע רבי לייבל קוטנער זצ"ל (הוא הגבר אשר איבד כל אשר לו במלחמה הנוראה ונשאר כצוק איתן בתוקף אמונתו הבהירה), שהה בבית החולים 'מעייני הישועה' שבבני ברק.

קראתי לך? אלא שחשבתי לעצמי, היאך יתכן שאברך בקרבנו ידבר דיבורי כפירה כאלו, וביררתי היכן למד בימי בחרותו, ונודע לי שלמד בישיבה שם מכהן בנך כמשגיח, ועל כן מיהרתי לקרוא לך שתדבר עם בנך מדוע אינו מחדיר אמונה בקרב התלמידים". מיהר רבי מוטל להתקשר לבנו כשהוא מספר לו את כל המאורע. השיבו הבן: "תנוח דעתך, אכן כסדר הנני מדבר דיבורי אמונה בשיחותיי, אך הדברים לא נכנסו ללבו של בחור זה, כיון שתמיד הצליח בחיים. כשרונות לא היו חסרים לו מעולם, גם חברותות היו לו תמיד משופרא דשופרא, ואף תיכף בהגיעו לפרק האיש מקדש נהיה חתן. וממילא לא למד את האמונה על בשרו 'למעשה'..."

(באר הפרשה)

עוד היה מעשה באותו חסיד, שפעם ביקש בדחיפות מהרה"ח רבי מוטל (מרדכי) מיירנץ זצ"ל שיבוא אליו, ושח בפניו כשהוא נסער לגמרי, כי הגיע אליו איזה מגיד שיעור, ואמר לו כי כבר כמה חדשים שלא שילמו לו משכורתו, ועל כן ביקש ממנו, מרבי לייבל, שיפעיל השפעתו על הנהלת הישיבה שידאגו לפרעון החוב, כשהוא מוסיף ואומר, כי היה יכול ללכת לעבוד בבורסה ולהרוויח ממון הרבה, ואין זה משורת הדין שלא יקבל את 'לחמו' מאחר שבחר ללמד בישיבה.

וכאן נזעק רבי לייבל באוזני רבי מוטל: "וכי הוא עושה משהו?!... היה יכול ללכת ולהרוויח?!... והרי הקב"ה הוא מנהל את העולם!"

והמשיך לומר לרבי מוטל: "שמא תאמר מה לך ולו? מדוע

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

האם מותר להאמין ללשון הרע שנשמע מפי שיכור?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

את כל התנאים הדרושים כדי שייחשב מסיח לפי תומו, יבין שכמעט קשה למצוא מסיח לפי תומו לדינא. ואם כי שלושת הדוגמאות דלעיל, הנידונות בספר 'מענה לשון' (להגר"מ לוי, ח"ה עמ' לד) נחשבות לכאורה למסיח לפי תומו, אמנם החפץ חיים כותב שעל פי דין יש ספק גדול ועצום האם מותר להאמין בלב לדבריו של מסיח לפי תומו, ועל כן השומר נפשו ירחק מזה.

ובנוסף, כל הספק הוא כאשר מדובר בעובדה גמורה, אך בדברים שאפילו אם הם אמת יש מקום לדון לכף זכות, או דברים שקשורים למידות, או שלילת המעלות, בוודאי אסור לקבל מהמספר ולהחליט בלבו לגנאי על חברו.

האם שיכור המספר דברי לשון הרע מתוך שכרותו, וניכר שאינו מדבר בדעת ומחשבה כלל - מותר להאמין לו? המדבר לשון הרע בהשפעת היפנוזה - האם מותר לשומע לקבל את הדברים? המספר לחברו שפלוני אמר עליו מילים מסוימות בשפה זרה שהמספר אינו מכיר, והשומע מכיר את השפה ומבין שנאמרו דברי חירוף וגידוף כלפיו - האם מותר לו להאמין לדברים? הסעיפים הנלמדים בימים אלו עוסקים בדיני קבלת לשון הרע באופנים שונים שבהם יש סיבה לכאורה לקבל את הדברים - ואחד מהם הוא, כאשר המספר מסיח את הדברים לפי תומו (כלל ז סעיף ט'). ה'חפץ חיים' מבאר באריכות מהו הגדר של 'מסיח לפי תומו', וכותב בסוף דבריו שכאשר יראה הקורא

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

מה מחזיק את התורה בישראל במשך שנות הגלות?

שבת דף קלח

"עתידה תורה שתשתכח מישראל וכו' רבי שמעון בן יוחי אומר: חס ושלום שתשתכח תורה מישראל"

רבותינו לכרם ביבנה אמרו עתידה תורה שתשתכח מישראל, ובהמשך מביאה הגמרא: רבי שמעון בן יוחי אומר, חס ושלום שתשתכח תורה מישראל שנאמר 'כי לא תשכח מפי זרעו'. ואמר ה'בית ישראל', שבאמת היתה עתידה תורה להשתכח מישראל מקושי הגלות והשעבוד, ורק מכוח צעקתו של רשב"י 'חס ושלום שתשתכח תורה מישראל' - אותה צעקה היא שמחזיקה את התורה בישראל במשך כל שנות הגלות הקשות והאימות. וזהו 'תורתו מגן לנו', שבזכות אותה צעקה זכינו לתורה הקדושה עמנו בכל עת. שאותה תורה שאמר אז בשעתו, היא מגינה ושומרת עלינו מכל רע."

(מרגליות הש"ס)

האדמו"ר מטאלנא שליט"א מספר, שזכה פעם להיות אצל הרבי מגור ה'בית ישראל' זיע"א ב'פאר טאגס' - לפנות בוקר, בל"ג בעומר באחת משנותיו האחרונות. "ואמר לי שמסתמא יישבו הבחורים מקבוצתי בישיבת סוכטשוב, שהייתי מלמד שם, בסעודה לכבוד ל"ג בעומר, ושאלני מה בדעתי לומר להם. שתקתי, ברצותי לשמוע את דבריו. ואמר שיש זמר שחיברו הבן איש חי זצ"ל 'ואמרתם כה לחי' - והוסיף, שהבן איש חי היה מהאנשים הקדושים ביותר בעולם - ומסיים שם 'תורתו מגן לנו היא מאירת עינינו הוא ימליץ טוב בעדנו אדוננו בר יוחאי'. ויש להבין מהי 'תורתו מגן לנו'.

"אלא, מובא בגמרא במסכת שבת (קלח:): 'תנו רבנן, כשנכנסו

* חדש - שיעורים וטיפים ב'גישמאק בלימוד' (שלוחה 33)

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

להתקשר לתורה

מסביב לשעון

24 שעות

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מרדכי שלמה פריינד שליט"א**
הדף היומי בהלכה • אידיש
שלוחה 1/3/1

הרב **אריה זילברשטיין שליט"א**
הדף היומי בהלכה • עברית
שלוחה 1

הרב **אליהו אורנשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/1

הרב **מאיר שפרכר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/2

הר' **שלום יכנס ואברהם פוקס הי"ו**
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע
שלוחה 7

הר' **אברהם פוקס הי"ו**
הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו
60 שניות מתוקות על סדר הדף היומי
שלוחה 3

הרב **יצחק לובינשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • אנגלית
שלוחה 2/6

הרב **אפרים סגל שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש
שלוחה 2/3-4

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

האם יש איסור מלאכת 'קוצר' בגזיזת צמר?

'קוצר', הכוללת כל עקירת דבר ממקום גידולו; ויש מהראשונים שכתב שכל עקירת דבר ממקום גידולו "דומה לקצירה". ובכל מקרה, איסור קוצר אינו קיים לאחר מותם של בעלי החיים, שהרי אז אין בכוח הצמר להוסיף ולגדול, ואין זה 'מקום גידול'. אולם, לדעת רוב הראשונים - ויש שכתב שגם הרמב"ם סובר כך - אין איסור מלאכת קוצר כי אם בגידולי קרקע, ולא בבעלי חיים.

[משנ"ב תצח, סב, סג רסו, וביה"ל יב, ד"ה בידו, ריג, ד"ה לא; ביאורים ומוספים דרשו, 60]

גזיזת צמר מבעלי חיים - בין בחייהם ובין לאחר מותם - אסורה בשבת וביום טוב, משום מלאכת 'גוזז'. מדאורייתא, אסורה רק הגזיזה בכלי, אבל מדרבנן אסורה אף תלישת שיער ביד או בכלי; ויש אומרים שתלישה בכלי אסורה מדאורייתא. והשיער הדק הצומח על גבי העיזים, אשר הדרך לתולשו ולא לגוזזו - אסור מדאורייתא אף לתולשו ביד.

ויש שכתבו כי לדעת הרמב"ם יש בגזיזה גם איסור מלאכת

איזה חלק בעוף ממשוך לגדול גם לאחר שהיטתו?

ובשחיטת עופות ביום טוב - לאחר השחיטה מותרת המריטה, כיון שהיא נעשית לצורך האכילה, ולא ניתן לעשותה בערב יום טוב; ומריטת הנוצות שבמקום השחיטה, לפני השחיטה, במטרה להקל על השחיטה - אסורה, ויש מתירים, והשוחטים נהגו להקל. ולמעשה, יש אומרים שאם ניתן להימנע מכך, יש להחמיר; ויש אומרים שראוי למורטן בערב יום טוב.

[שו"ע תצח, יג, ומשנ"ב סו רסח, וביה"ל ד"ה לא; ביאורים ומוספים דרשו, 66]

מריטת נוצות העוף - בין בחייו ובין לאחר מותו - אסורה בשבת וביום טוב משום איסור מלאכת 'גוזז', ואף המריטה ביד אסורה מדאורייתא, משום שהדרך למרוט כך. ולדעה שיש בגזיזת צמר איסור מלאכת 'קוצר', משום שעוקר דבר ממקום גידולו, (ראה לעיל), גם במריטת העופות יש איסור קוצר; ויש שכתבו שלדעה זו יש איסור קוצר במריטת הנוצות אף לאחר מיתת העוף, כיון שאף אז יש בכוחן לצמוח מעט, והרי זה 'מקום גידול'.

האם מותר לעשות מלאכת 'אוכל נפש' ביום טוב במאכל השייך לגוי?

לאכול משלו. ויש מתירים, מכיון שלדעתם אין איסור לעשות מלאכה בחפציו של גוי, אלא רק 'לצורכו' של גוי. ואם החפץ שבו נעשית המלאכה שייך לגוי, אך הישראל הוא 'בעלים' על ההשתמשות בו - וכגון שהישראל מתאכסן בבית מלון השייך לגוי, ויש לאורחי המלון זכות לעשות מלאכה בדברים השייכים לבעל המלון - לכל הדעות מותר לעשותה.

[ביאורים ומוספים דרשו תצח, 57]

היתר עשיית מלאכת 'אוכל נפש' ביום טוב, נזכר בתורה בלשון זו: "כָּל מְלֶאכֶה לֹא יַעֲשֶׂה בָהֶם, אֲךָ אֲשֶׁר יֵאָכֵל לְכָל נֶפֶשׁ הוּא לְבַדּוֹ יַעֲשֶׂה לָכֶם". ודרשו חכמינו ז"ל: "'לכם', ולא לגוי", כלומר, מלאכת 'אוכל נפש' מותרת ביום טוב רק לצורכו של ישראל, ולא לצורכו של גוי. וכאשר המלאכה נעשית לצורכו של ישראל, אך המאכל שייך לגוי - יש אומרים שאסור לעשותה, הן משום עצם שייכות המאכל לגוי, והן משום שיש לחשוש שלבסוף לא יתיר הגוי לישראל

* בכור בהמה טהורה בזמן הזה, אסור לשוחטו ולאוכלו אלא אם כן נוצר בו בו מום 'מובהק'. ואף כשנוצר בו מום, חובה להתיר את שחיטתו תחילה על ידי 'מומחה', או על ידי שלושה 'הדיוטות'. והתרתו אסורה בשבת וביום טוב.

* 'מוקצה לחצי שבת', פירושו: חפץ שבזמן 'בין השמשות' של כניסת השבת היה ראוי לשימוש, ובמהלך השבת התקלקל באופן שיצא מכלל שימוש, או שנאסר בשימוש מסיבה כלשהי. להלכה - אם במהלך השבת חזר החפץ לתיקנו, או שהתבטל איסור השימוש בו, אינו נחשב עוד כמוקצה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מה דינו של עוף שנמצא בתוכו חמץ לפני מליחתו?

במה דברים אמורים? בבשר עוף 'יבש' שאין בו נוזלים, אך אם יש בו נוזלים - תלוי דין העוף בשתי הדעות המובאות בשולחן ערוך (לעיל סעיף יב) בנוגע למים קרים שנמצא בהם חמץ בפסח, אם הם אסורים בפסח לאחר שהוצא מהם החמץ.

[שו"ע תסז, יד, משנ"ב סט, ושעה"צ קכז]

עוף שנשחט בפסח, ולפני מליחתו נמצא בתוכו גרגיר דגן שהחמיץ - יש להסיר את הגרגיר, ולשטוף את העוף במים, ודי בכך. ויש לבצע את השטיפה לפני המליחה, שאם לא כן עלולה המליחה 'להבליע' את טעם החמץ בתוך בשר העוף.

הלוח היומי

א' באב | אהרן הכהן בן עמרם

Yaakov Naumi/Flash90

יארצייט:

ב"א תפ"ז: אהרן הכהן בן עמרם
 ב"א תקט"ז: אלעזר בן אהרן הכהן
 תקמ"ה: רבי נתן נטע ב"ר יוסף מאווריטש זצ"ל בעל 'נטע שעשועים'
 תקנ"ג: רבי חיים ב"ר צבי הירש זצ"ל מקראסנא
 תרמ"ג: רבי שמואל ב"ר דוד צבי עהרנפלד זצ"ל בעל 'חתן סופר'
 תרס"ד: רבי אהרן ב"ר חיים הלברשטאם זצ"ל מקרייז - צאנו
 תרע"ה: רבי נטע צבי ב"ר מרדכי דב ווייס זצ"ל, ממגידי ירושלים
 תש"ס: רבי שלמה ב"ר בן ציון זצ"ל מבאבוב

אולי היום הוא יבוא

פעם מישהו סיפר איזה ענין למרן הגרי"ז מבריסק, ומתוך דבריו היה נשמע כאילו רחוק ביאתו של המשיח. רבינו הזדעזע ואמר לו: "כתוב ברמב"ם (מלכים יא, א) המלך המשיח... וכל שאינו מאמין בו או שאינו מחכה לביאתו, כופר בתורת משה, הרי שחייב האמונה הוא לא רק שיבוא אי פעם, אלא החיוב לחכות ולצפות שהנה ממש היום הזה הוא בא".
(קובץ שערי תורה ח"ה עמ' קסו מפי הג"ר רפאל שפירא זצ"ל)

נשתדל תמיד להרגיש שאולי ברגע זה ממש יבוא המשיח, שהרי ודאי יגיע הזמן שיבוא וייתכן שזה הרגע הבא

* חדש - שיעורים וטיפים ב'גישמאק בלימוד' (שלוחה 33)

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il